

**Handläggare**  
Leila Massih  
Telefon: 08-508 09 306

**Till**  
Stadsbyggnadskontoret  
Registrator  
Box 8312  
104 20 Stockholm

## **Yttrande om förenklat samråd Att tillgodose kulturvärden och utveckla stadsmiljön i områden av riksintresse**

Svar på förvaltningsremiss från stadsbyggnadskontoret  
diarienummer 2014-05980

Britt Mattsson  
avdelningschef

### **Bakgrund**

Stadsbyggnadskontoret önskar förvaltningsyttrande på promemorian *Att tillgodose kulturvärdena och utveckla staden i områden av riksintresse för kulturmiljö*. Svarstiden är den 8 december 2014 till den 6 mars 2015.

Promemorian har tagits fram för att bättre svara mot plan- och bygglagens krav på att i översiktsplanen redovisa hur områden av riksintresse för kulturmiljö ska tillgodoses. Stadsbyggnadskontoret menar att ett tydligare förhållningssätt kan bidra till att både effektivisera planprocesserna och lyfta fram kulturvärdenas betydelse i stadsutvecklingen. Syftet med detta förenklade samråd är att få in synpunkter som kan hjälpa till att utveckla dokumentet. Promemorian kommer därefter att bearbetas och ingå i processen med en uppdaterad översiktplan.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden och detta är ett gemensamt förvaltningsyttrande för stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm.

### **Förvaltningens synpunkter**

Enligt förvaltningen är det positivt att detta dokument tas fram, som syftar till att vidareutveckla och tydliggöra stadens förhållningssätt till områden av riksintresse för kulturmiljövården. Förvaltningen

anser att Stockholms stad behöver en vägledning för att kunna hantera riksintressefrågorna och kulturmiljövärdena, särskilt i takt med att Stockholm växer. Det är positivt att dokumentet blir ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och blir jämställt med övriga styrdokument som till exempel Den gröna promenadstaden och framkomlighetsstrategin.

Generellt anser förvaltningen att denna typ av vägledning behöver vara tydlig och enkel att förstå så att det kan bli ett användbart verktyg i arbetet med att utveckla Stockholm. Till exempel kan avsnitten under varje tema, som handlar om att tillgodose riksintresset och utveckla staden, med fördel skrivas till viss del i punktform. För att PM:et ska vara ett användbart verktyg bör det tydligt framgå vilka målkonflikter som kan uppstå och hur staden ska prioritera i vissa lägen.

Nedan följer synpunkter indelade per kapitel.

#### **Kulturmiljön som en resurs**

Förvaltningen anser att det saknas ett resonemang om värdekärnor. På sidan 8 står det att stadsbyggnadskontoret anser att kulturvärden är dynamiska, vilket torde innebära att värdekärnor måste kunna tillkomma eller dras ifrån. Under rubriken *Värdekärnor* (s. 14) förs inget resonemang om detta, vilket förvaltningen ser som en brist. Där står också att flertalet värdekärnor är små och okontroversiella miljöer, vilket enligt förvaltningen inte alltid stämmer.

Vidare anser förvaltningen att stycket på sidan 9 är intressant där sociala aspekter tas upp som ett nytt perspektiv i värderingen av stadsmiljön. Förvaltningen anser att det är viktigt att se människors upplevelser av platsers identitet och sammanhang, som en del av kulturmiljön.

#### **Tema 4: Stockholm blir storstad**

I dagsläget är det påbyggnader och tillbyggnader, av till exempel gårdshus, som präglar stadsutvecklingen inom stora delar av stenstaden. Förvaltningen anser att det saknas ett resonemang och förhållningssätt till att bebygga innergårdarna i den här miljön. Enligt förvaltningen behövs det ett helhetstänk och en strategi för denna utveckling.

#### **Tema 5: 1900-talets bostadsområden**

Det står att flera områden från 50–80-talet bidrar till dåliga gatumiljöer. Förvaltningen anser att det saknas exempel för att förstå.

I detta tema skulle det också vara lämpligt att föra resonemang om att lägga till Fredhäll och Kristineberg som värdekärnor.

#### Tema 7: Det moderna city

Förvaltningen anser att högre miljökrav behöver ställas på kompletteringsbebyggelse i city, för att skapa/stärka stadens miljöprofil.

#### Tema 8: Det gröna Stockholm

Förvaltningen anser att avsnittet om bebyggelseutveckling behöver utvecklas och efterfrågar en bättre exempelsamling vad gäller nya parker som byggts. Vidare behöver det göras förtydligande av begreppet *stjärnplatser*, som kan vara svårt att förstå.

Enligt förvaltningen behöver det läggas till ett resonemang om nya värdekärnor där följande parker utmärker sig: Norr Mälärstrand, Vasaparken, Observatorielundens nedre del, dalstråket Rålambshovsparken-Konradsberg-Fredhällsparken. Även Spökparken borde utgöra en värdekärna, eftersom den är den enda parken i Stockholm som är klassad som byggnadsminne. I avsnittet om värdekärnan *Bergsparken* ska Vasaparken ersättas av Vanadislunden och Tegnérslunden.

Förvaltningen anser att detta tema särskilt behöver utvecklas vad gäller rubriken *Att tillgodose riksintresset och utveckla staden*. Nu hänvisar man endast till befintliga styrdokument, men det behövs en sammanfattning av hur vi ska arbeta med de gröna kulturvärdena, på samma sätt som man gör under övriga teman. Ett annat styrdokument som behöver nämnas är de lokala parkplanerna, som har en viktig roll då de behandlar varje parks enskilda värden och hur de strategiskt ska utvecklas.

#### Tema 9: Stockholmska särdrag

Under detta tema står det mycket om stadens siluett med representativa märkesbyggnader mot vattnet. Förvaltningen saknar en skrivning om stadens unika gröna möte med vattnet. Trots att det står om detta under tema 8 anser förvaltningen att det behöver nämnas även här då det är ett mycket utmärkande särdrag för Stockholm. Till exempel framhöll den gamla Byggnadsordningen tydligt de gröna Mälärstränderna och den första bilden under detta tema visar just på grönskande strandstråk.